30.9.2021

Eläinten terveys ETT ry
PL 221
60101 Seinäjoki

Kirjallinen lausunto hallituksen esitykseen (HE 101/2021) laiksi eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä

Eläinten terveys ETT ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä HE 101/2021.

Eläinten terveys ETT ry on suomalaisten meijereiden, liha-alan yritysten ja munapakkaamoiden ylläpitämä valtakunnallinen yhdistys. Yhdistyksen toiminta-ajatuksena on jo yli 25 vuoden ajan ollut eläintautiriskien hallinta ohjaamalla eläinaineksen ja rehujen maahantuontia. Vuosien varrella toimintaan on tullut mukaan tuotantoeläinten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen kansallisen eläinten terveydenhuollon koordinaation avulla.

Lausunto lakiesitykseen

Yleisesti ottaen lakiesityksellä ei ole suurta vaikutusta ETT:n toimialaan kuuluvien eläinlajien (siipikarja, naudat ja siat) pitoon ja tuotantoon. Määräykset ovat suurelta osin jo olemassa voimassa olevassa lainsäädännössä.

Siipikarjan parvinumeroinnin yhtenäistäminen kansallisesti helpottaisi ETT:n kokoamien eläinten hyvinvointi- ja lääkitystietojen raportointia sekä parantaisi jäljitettävyyttä eläintautitapauksissa

Yksityiskohtaiset huomiot

3 § Maaeläinten tai sukusolujen ja alkioiden pitopaikkojen rekisteröinti

Pykälässä ehdotetaan säädettävän, että mm. teurastamo olisi rekisteröitävä pitopaikaksi. Tämän vaikutukset esimerkiksi eläintautitapauksissa on selvitettävä huolellisesti. Viimeaikaisissa ASF (afrikkalainen sikarutto) -valmiusharjoituksissa on pohdittu teurastamon asemaa perustettavalla rajoitusvyöhykkeellä. Voidaanko pitopaikaksi rekisteröityyn teurastamoon tuoda eläimiä, jos eläinten siirto rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin on rajoitettua taudin vastustamisesta annetun asetuksen perusteella.

7 § Tietojen kirjaamis- ja säilyttämisvelvollisuus

Tiedot vaadittaisiin pitopaikan eläimistä, eläinten siirroista ja siirtoihin liittyvistä asiakirjoista, eläinten kuolleisuudesta, bioturvaamistoimenpiteistä ja eläinterveyskäyntien tuloksista. Nämä tiedot ovat eläinten siirtoja lukuun ottamatta nautojen ja sikojen osalta löydettävissä ETT:n ylläpitämistä terveydenhuollon seurantajärjestelmistä. Siipikarjan, pienmärehtijöiden ja kamelieläinten osalta tällaisia järjestelmiä ei ole olemassa. Organisoitua terveydenhuoltoa ei näille eläinlajeille myöskään ole eläinterveyskäyntien toteuttamiseksi.

10 § Lammas- ja vuohieläinten tunnistaminen

Lampaiden ja vuohien tunnistusmerkinnän aikaistaminen kuudesta kuukaudesta 90 vuorokauteen on kannatettava. Tämä edesauttaa eläinten jäljittämistä tautitapauksissa.

11 § Sikaeläinten tunnistaminen

Sikaeläinten merkitseminen pitopaikkakohtaisella tunnisteella on osoittautunut haasteelliseksi. Pitopaikkakohtainen teurasmerkintä sisältää aiemman neljän numeron sijaa 5 numeroa. Merkintä piteni sen verran, että tatuointivasaran kohdistamisessa on ollut hankaluuksia sian selän kaareutumisen vuoksi. Tämä voi johtaa epäselviin merkintöihin, jolloin toivottu jäljitettävyys ei toteudu lainsäätäjän tarkoittamalla tavalla.

Ajatus hyväksytyistä tuotantoketjuista on hyvä. Välitykseen myytävät porsaat voidaan merkitä lihasikalan merkillä ennen siirtoa. Perustelumuistiossa kuitenkin todetaan, että tällaiseen ketjuun ei voi hankkia eläimiä ketjun ulkopuolelta. Perustelumuistion esimerkissä mainittiin eri toimijoiden omistamat porsastuotanto- ja lihasikala. Emakkosikalan porsaat myytäisiin esimerkin mukaan aina samaan lihasikalaan. Käytännössä porsastuotantosikalaan kuitenkin ostetaan esimerkiksi uudistuseläimiä. Tällöin ketjua ei voisi hyväksyä perusteluiden mukaan hyväksyä suljetuksi tuotantoketjuksi.

Tämän päivän tuotannossa emakkosikalan porsastuotanto ohjataan usein useampaan lihasikalaan. Mikäli ketjussa ilmenee poikkeamatilanne (taudinpurkaus tai salmonellatartunta) voidaan eläimiä joutua siirtämään tuotantoketjun ulkopuolelle varsin lyhyelläkin varoitusajalla. Tällöin hyväksytyt tuotantoketjut hajoavat ainakin tilapäisesti. Tuotantoketjujen hyväksymisen edellytyksiä ja poikkeamatilanteita näissä ketjuissa tulee selkiyttää yhteistyössä elinkeinon ja viranomaisten välillä.

Suomessa sianlihan tuotannossa eläinvälitystä hoitavat pääasiassa lihatalot. Porsastuottaja voi harvoin vaikuttaa siihen, mihin lihasikalaan porsaat päätyvät. Hyväksyttyjen tuotantoketjujen osalta lausuntoa tulisi pyytää erityisesti lihataloilta, jotka koordinoivat sopimustuottajiensa eläinliikennettä ja useassa tapauksessa tekevät sikojen siirtoilmoitukset tuottajien puolesta.

ETT pitää hyvänä, että korvien loveamista ei pidetä enää hyväksyttävänä tunnistusmerkintänä. Korvien loveaminen aiheuttaa eläimille tarpeetonta kipua, tuskaa ja kärsimystä. Korvamerkit ovat selkein tunnistusmerkintä, mutta saattavat pudota helposti. Korvien tatuointimerkintä on harvoin selkeästi luettavissa ennen eläimen teurastamista ja ruhon karvojen poistoa.

30.9.2021

19 § Kuolleiden märehtijöiden ilmoittaminen

Jäljitettävyyden kannalta on tärkeää, että kaikista niistä eläimistä, jotka lähtevät tilalta raatoina hävitykseen tai käsittelyyn, myös käsittely- ja polttolaitoksessa tehtäisiin ilmoitukset suoraan rekisteriin. Luokan 2 sivutuotteita käsittelevien laitosten ilmoitusvelvollisuus on kannatettava ajatus.

22 § Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

ELY-keskuksen ja aluehallintoviraston välisen valvontaprosessin selkiyttäminen siten, että jatkossa ELY-keskus tekisi myös täydentävien ehtojen seuraamusehdotuksen on kannatettavaa. Prosessin nopeuttaminen ja yhdenmukaistaminen parantaa tuottajan asemaa valvontaprosessissa.

24 § Tulli

Tullin toimivallan lisääminen eläinten tunnistusmerkintöjen ja rekisteröinnin valvonnassa on kannatettavaa. Eläintautitapauksissa jäljitettävyys paranee ja puutteellisesti merkitty tai rekisteröity eläin saadaan kiinni jo rajalla.

28 § Tiedoksisaantioikeus

Perustelumuistion 28 § koskevassa toisessa kappaleessa mainitaan viranomaisen tiedoksisaantioikeus valvontaa varten mm. eläinvälittäjistä. Koska erityisesti sikojen ja lihantuotantoon tarkoitettujen vasikoiden eläinliikennettä koordinoivat ja operoivat pääasiassa lihatalot, tulee tiedoksisaantioikeudesta keskustella näiden toimijoiden kanssa.

Kunnioittaen,

Seinäjoella 30.9.2021

Ina Toppari
toiminnanjohtaja
Eläinten terveys ETT ry